

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Nectarij Archiepiscopi Constantinopolitani Narratio, propter quam causam
in I. sabbato sanctorum leiuniorum celebramus memoriam S. Martyris
Theodori &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

ras in homine, qui dicitur Christus, qui affectus fuit morte violenta, & tam inconfiderate te tradis tormentis & supplicijs? Sanctus verò Christi martyr Theodorus dixit: Hoc sit mihi dedecus & omnibus, qui inuocant nomen Domini mei Iesu Christi. Exclamante autem populo, ut ipse iam de medio tolleretur, per præconem eum interrogauit: Vis ne sacrificare, an à me amplius cruciari? Respondens sanctus martyr Christi Theodorus, liberè dixit Tyranno: Impie & plene omni iniquitate & dolo filii diaboli & verè digne operatione aduersarij, non times Deum, qui tantum tibi imperium & tantam potestatem est largitus? Per ipsum enim Reges regnant, & tyranni terram tenent dominatu. me enim cogis relinquere Deum viuum & adorare lapides inanimos. Iudex autem cum magna deliberatione dixit sancto Theodoro: Quid vis, esse nobiscum, an cum Christo tuo? Sanctus verò respondit cum magno gaudio: Cum Christo meo & fui, & sum, & ero. deceterò fac quod uoles.

Prou. 8.

Videns autem Tyrannus nihil posse tormenta aduersus eius tolerantiam, nec posse eum superare, dat in eum sententiam, sic dicens: Theodorum, qui non paruit potentia glorioforum Imperatorum & deorum, credidit autem Iesu Christo, qui fuit crucifixus sub Pontio Pilato, sicut audio ex Iudæis, ipsum iubeo igni tradi. Postquam autem solum sententiam pronunciauit Iudex, dicto citius res mandata fuit executioni. Nam cum lictores ex officinis & balneis ligna repente collegissent, beatum quocumque Theodorum duxerunt ad locum propositum. Et cum ipse sibi fecisset signum Crucis in fronte & toto corpore, copiosus circa illum ignis accensus est. Tunc autem adfuit Spiritus sanctus, & relaxatus fuit sanctus martyr, & sic Deum laudans & glorificans, in pace reddidit Domino sanctum suum spiritum, & vidimus venerandam & sanctam eius animam, tanquam fulgur assumi in celos.

Signo Crucis rotu corpus munit, & reddit spiritum.

Quadam autem mulier, quæ merito vocabatur Eusebia, ut quæ piè & ex virtute uiueret, petijt corpus sancti & gloriosi martyris Theodori. Quod cum vnguentis perfudisset, & sindone munda inuoluisset, deposuit in loculo in domo sua, in ciuitate Euchaitarum sub metropoli Amasenorum, quotannis peragens memoriam eius venerandi & colendi martyris. Consummatus autem fuit sanctus martyr Christi Theodorus Februarij mensis decimo septimo, imperante Maximiano tyranno: in nos autem regnante Domino nostro Iesu Christo: Cui gloria & potentia cum patre & sancto spiritu nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

Honefissimè sepelitur.

NECTARII ARCHIEPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI NARRATIO, PROPTER QUAM CAUSAM

in primo sabbato sanctorum ieiuniorum celebramus memoriam sancti martyris Theodori: & de ieiunio & eleemosyna. Habetur in Metaphraste, quinto tomo Alossij. Nos hanc in capita distinximus.

Psal. 30. for. quomodo for. * admirabilis ad Cap. 1.

Gen. 1. Gen. 2.

Quanta Deus homini præstitit.

QVAM magna est multitudo benignitatis tuæ, Domine, æquum est ut nos hodiè cum magno Dauide eloquamur melodice. * Quo enim non est maxime * admirabile? Nos, cum non essemus, produxit. Produxit autem non similiter ijs, quæ prius est fabricatus, celo, inquam, & ijs quæ sunt in ipso, terraque & mari, & ijs, quæ sunt in eis. Eorum enim opus & machinatio, materiaq; & cõstitutio erat Verbum. Dixit enim, vel potius cogitauit: & cogitatio fuit omnibus natura & generatio, motioque & ordo, & quæcunque ea, quæ apparent, consequuntur: facta que sunt & manent, & erunt usque ad secundum eius ad nos aduentum. Quin etiam ipsas quoque supremas potestates verbo solo, vel nutu potius constituit. Nos autem manu sua propria, o miraculum, cum Deus esset ante secula, & carens principio, & quod est admirabilius, ad imaginem & similitudinem suam, cum esset Dominus, effinxit. Deinde non hucusquè solum constitit huius bonitas: sed etiam eum diuina ornauit insufflatione, præbens animam intelligentem & ratione præditam. Præter hæc autem paradisi quoque ciuem effecit animam: paradisi, inquam, cuius pulchritudo neque verbis exprimi, neque mente comprehendere potest: & omnia, quæcunque prius

231

V

prius

prius creauerat & fuerat fabricatus, ei subiciens & largiens, tanquam pater quispiam bene affectus in filium, & eum amore complectens, eum instituit heredem & dominum, quem reliqua omnia obseruarent, & ei ministrarent.

Atque hec quidem scio vos nosse, qui estis studiosiores & diligentiores. Quinetiam ea, quae restant, quae etiam, vt qui ea sciatis, reliquimus. Eorum autem, quae deinceps sequuntur, ne prolixiori vtar oratione, praeremittam plurima, quae passus est, deceptus a maligno daemone: praecipuum, inquam, & diuinitatis opinionem, & praecipuum (o meum lapsum) obseruationem & transgressionem. Deinde nudationem, occultationem, & quae sunt ea consecuta, ne ea ipsa dicam. Sed est hoc quidem magnu & omnium Dei in eum beneficioru longè maximu, & eius summum, vt iram dicam, lapsus. Qui tam multa beneficia fuerat consecutus, se erexit & extulit aduersus eum, qui ipsum fecerat. Quid ergo Deus, qui ipsum fecit? Pulverem illum, terram illam in formem, quam suis formauit manibus, & tam multis ditauit beneficijs: Cur non dico id, quod est peius? Eum, qui ab ipso defecerat, & diuinum eius iustum fuerat transgressus, num despexit? Num reliquit? Minime, sed latentem quae sicut: & cum inuenisset, castigauit quidem, sed benignè. Quae autem postea sunt consecuta, quid opis est dicere, quibus hominum feritas creatorem suu ad iram prouocauit, fratrum caedes, adulteria, insanos hominu amores simulacrorum cultus, & quae ea consequuntur? Quid ergo: nunquid propter haec eum repulit, aut est abominatus? Nequaquam, sed tanquam pater cum multis modis benignitatis nos prius castigasset, deinde vidisset nos non posse declinare ab eo, quod est deterius, quid facit? Descendit in sinu patris: pater, quanta misericordia, cum esset Deus aeternus & immortalis: & vt paucis absolua, carne suscepit ex casta virgine, meum qui sum seruum, formam ferens. Deinde fuit cruci affixus, sepultus, resurrexit, simul etiam surgere facies eum, qui ceciderat. Quid his esse potest benignius aut misericordius?

Et pater quidem suum filium, quem genuit, quem ex suis produxit visceribus, si a suo consilio & iussu parum deflexerit, non satis habet ei plagas imponere & flagella intentare, sed abdicat, execrat, persequitur eum, qui prius erat ei charus, propter causam nullius momenti. Et dominus similiter, cum suum famulum, qui vel parum offenderat, miserum poenis & vinculis, fameque & siti oppresserit, eum vendit, ablegans quam longissime. Res autem nostrae quomodo? Formati sumus, honor & gloria nobis fuit tributa: innumerabilibus bonis sumus ditati. horum autem datori quid contra reddimus? Contemptui habuimus, ad iram prouocauimus, contumelia & molestia affecimus: & ne nos quidem despexit, sed cum sit Deus & Dominus, non dignatur vocari pater ab ingratis & pastor, ponens suam animam pro ouibus. Quinetiam eos qui labuntur, erigit: & eorum, qui offendunt, miseretur, & non reddit pro meritis malorum nostrorum. Si enim iniquitates obseruaueris, Domine: Domine, quis sustinebit? Est sollicitus de cuiuslibet vel minimae ouis correctione: expectat vniuersumque, conuersionem. Ego enim sum, inquit Deus, qui nolo mortem peccatoris, sed vt conuersus uiuat. Rursus autem fert opem ijs, qui bello appetuntur: & adiuuat partim quidem per se, partim verò per sanctos suos. Qui etiam hoc miraculum, quod nunc a nobis celebratur, fecit per clarissimum suum & gloriosum martyrem Theodorum, quod est summum & in primis admirabile: ad quod nunc declarandum descendit oratio, propter quod praedictis quoque magnis Dei nostri operibus, eius bonitatis magnitudo euasit manifesta omnibus: quod quidem procedens tempus volebat mandare profundo obliuionis, sed non potuit imponere finem suae voluntati: cum fideles & pii viri nos ad hoc incitassent, qui etiam scriptos ferentes commentarios, quibus fidem faciebat tempus, & praeterea nobis affirmantes, se ipsos vidisse miraculum, hortati sunt, vt quod a multis ignorabatur, magnum Dei opus manifestum redderemus omnibus. Sed iam, rogo, mihi incipienti narrare, aures fideliter praebentes, excipite orationem: vt imbecillitati meae orationis animu adhibentes, vna cum oratione auferatis miraculum, summam Dei nostri bonitatem, lenitatem, benignitatem, mansuetudinem & clementiam, paternam eius in nos viscera: quem admodum non despicit, nec finit nos etiam si imprudentes bello impetamur, a malorum authore daemone & eius symmytus, incidere in lapsum interitus: maximè, si insidiae afferant animae aliquod periculum: sed semper nostram roborans imbecillitatem, nos semper reddit illa suos & intactos, & superiores inimici insidijs & periculis. Miraculum autem sic habet:

O chare coetus Orthodoxorum & fidelissimu auditorium, persuasum habeo vos non ignorare, quatenus & quales a satana, qui nobis semper inuidet, & a pessimis eius ministris

Cap. 4.

Gen. 3.

Immensus Dei amor erga nos.

Cap. 3.

Ingratitudo hois erga Deum.

Psal. 99.

Ezech. 18.

Cap. 4. Satanus cum suis ministris

MUR IUS
OBER
ROBER
RVIII
5

stis femper oppugnat fidem catholicam. Plat. 173. Julianus Apostata fidem persequitur.

nistris, insidiarum & doli aduersus venerandam & inuictam nostram fidem, tanquam quadam procella, diuersis temporibus fuerunt excitatae, etiamsi benignus & clemens Deus, propter nostram humilitatem magna & omnipotenti missa sua dextera ad nos defendendos, non dedit nos, ut Propheticè dicam, praedam dentibus eorum. Quam (ut eos, quos olim fuerunt, & primos omitam) vna fuit insania & rabies Iuliani Apostatae aduersus diuinam & inuictam nostram fidem: Iuliani qui locutus est in altum Dei blasphemiam, & manum extulit impiam aduersus diuinam & piam nostram fidem. De eo scio, etsi non visu, at auditu saltem accepistis, o vos qui adestis, quam grauiam & inania & palam ex insidijs ausus sit aduersus Christianos. Cui nullo modo quidem erat cure gentes vincere, & barbaros propulsare, & diripere vrbes inimicorum: existimabat enim esse rem pusillam & inutilem: sed Christianos destruere, & eos delere fidem, & ut Deus quidem despiceretur, (o calamitatem, o insaniam) qui nutu omnia constituit, atque ad eum ipsum: qui vrinam nunquam fuisse natus, neque, vituperantes: simulacra autem honorarentur, & vbique extolleretur gloria eorum altitudo, magnum ducebat opus & magno studio elaborandum: idque magis curabat, quam alia omnia.

Cap. 5.

Cum ergo haec sic haberent, & eius instituti rabies magis cresceret, (impietas enim tanquam flamma quadam, quae aptam comprehenderat materiam, & in calu sublatam fuerat, vicina delere properat) similiter cum ipsa quoque eius animam tanquam aptam apprehendisset, acceditur & excitatur ad exurdos Christianos, eis vehementer minitans. Cum autem haec fieret, maiorque ira & insania in summum asurgeret, quid opus est dicere, qualia & quam multa tormenta excogitata fuerunt in Christianos ab illo impio, ventru sectiones, sectiones viscerum, vehementes virgis verberationes, oculorum effusiones, dentium eiectiones, linguarum & manuum amputationes, tibiurum contractiones, ignis conflagrationes, multiplices & callido artificio excogitatae craticulae & lebetes, subulae & sartagine, & quaecumque instrumenta mortis tunc inuaserunt Christianos. Sic ergo insanians sceleratus, cum non posset sine imponere impietati. Nam alij quidem flagris casti, efficiebantur Christi martyres per tolerantiam: alij autem nondum subiecti tormentis, tanquam ad aliquod pulchrum exemplum, ad eos intuentes, ea quae dolorem afferunt, despiciebant. Nam & vnumquemque, flagris cadere & morte afficereneque poterat, neque verò id ei expediebat. Necesse enim erat, si omnes fuissent de medio sublatis, eius esse imperium vacuum ijs, quos regeret & quos administraret.

Cap. 6.

Cum haec ita se haberent, & Christianissima quidem fides non deleteretur, cor autem eius intrinsicè malitia inflammaretur, capit consilium saeuum & inhumanum: mihi verò iucundissimam referenti narrationem, aures (quae) adhibete fideliter. Cum enim considerans sceleratus, se huc & illuc versasset, inuenit, ut existimauit, occasionem viamque & rationem deducenda ad finem impietatis, qua nec flagris caderet aliquem aut morte afficeret, & tamen ciues omnes per desperationem adduceret ad cultum simulacrorum, etiamsi Deus effecerit, ut euanesceret impium eius consilium. Nam cum venissent casti & diuini dies Quadragesimae, in quibus omnis aras apud se cogitat, quae prius sunt admissa peccata: in quibus & facile est cadere, cum tunc grauius oppugnet inimicus, & reuocari est difficile. Cum iam primus dies coepisset, accessit eo, qui tunc erat Praefectus vrbs, qui eadem quae ipse sentiebat, & erat ei in incredulitate similis, dixit: Quoniam, o Praefecte, multis & varijs vsi machinationibus, res Christianorum minimè potuimus extinguere, (est autem hoc mihi non parua cura) mihi à dijs fuit subministratum pulcherrimum consilium, & contra quod nihil dici potest. Nam quoniam Christiani hanc hebdomadam statuunt esse primam suorum ieiuniorum, & studium adhibent, ut purius & incorruptius custodiantur, quam alij dies ieiuniorum, iubeo ut quaecumque in foro esculenta & poculenta sunt proposita, auferantur, & nihil aliud proponatur, quam cibus & potus, quem ego tibi praebebo, mixtus sanguine sacrificiorum. Necesse est enim, cum hoc factum fuerit, ut aut omnes ementes comedant, & nobis obediant, ut qui gustarint deorum sacrificia: aut fame pereant, cum agnouerint consilium quod cepimus, ut qui non habeant, quam ratione sua succurrant inopia. Haec cum ex impio illo ore audisset praefectus, fertur dixisse: Nunc planè scio, quod cor Regis est in manu deorum: & cum primùm dixisset, quod dixerat, est executus: & quae in foro quidem erant proposita domi fuerunt reposita: quae autem erant Imperatoris incestata & execranda, in foro fuerunt proposita.

Cap. 7.

Quid ergo qui nos creauit, Deus: nunquid neglexit aut despexit? Nequaquam: sed simul cum his grauissimis insidijs & improba machinatione salutem exogitauit. Pontifici

S

Quibus tormentis afficerent Christianos.

Vide insigne commendationem Quadragesimae.

Nota impij Apostatae machinationem.

Pontifici enim & Pastori Christianorum, qui tunc erat, hoc impiū aperuit consilium, mittens ad eum in somnis magnum martyrem Theodorum, re vera Dei donum, donatum ad salutem nostræ fidei. De itaque martyr accedit ad Patriarcham, re vera & non in somnis apprensus: memini autem eorum, quæ dixit, ad verbum. Sic enim dixit Principi Pastorum: Surge, & congrega gregem Christi, & omnes diligenter admone, nè quicquam emat ex cibo & potu, qui est in foro propositus. Impius enim Iulianus, omnia polluit execrando sanguine sacrificij simulacrorum. Pontifex verò sancto respondit: Quomodo, ô Domine mi, potest hoc fieri? Nam hoc quidem possunt forsalsè, qui sunt diuites. Nam sibi quidem prius habent reposita, quæ sunt necessaria. Pauperes autem ne habent quidè victum vnus diei. Quidnam ergò erit, quo possint solari inopiam rerum necessariorum? Martyr verò dixit: Præbens eis Colybem, solare necessitatem. Patriarcha autem dixit: Et quidnam hoc fuerit? nescio enim quod sit hoc vocabulum. Martyr verò (ô solidam & acrem eius defensionem) respondit: Frumentum, inquit, coque, & eis in cibum distribue. sermone enim Euchaitarum solemus hoc vocare Colybem. Cùm sic ergò feceris, conserua Christi gregem illasum & impollurum. Et quis tu es, Domine, dixit Patriarcha martyri, qui tam benignè & misericorditer nostræ salutis curam geris? Ego sum, inquit, martyr Christi Theodorus, qui ab ipso missus sum ad vestram salutem.

Quid hoc admirabilius vnquam factū est à propheta Iona, qui Niniuitis annūciauit euerionem ciuitatis, & ex eo eos induxit ad pœnitentiam? Hoc quidè certè est illo magis admirabile: quando quidè illic quidè missus est solum propheta significaturus euerionem ciuitatis: Martyr autē Christi Theodorus, significauit futuram animarū euerionem. Et ille quidè solum significauit euertendam esse ciuitatē: Martyr verò & causam & medicinam, nè tam multæ euerteretur animæ, neq; simul perirent cum cultu simulacrorū, apertè nobis declarauit. Quo est ergò anima corpore præstātor, eo est hoc illo maius & admirabilius: & quo est quæ animas euerit euersio, grauior euerione quæ euerit ciuitatē, eo, vt ego quidem sentio, is qui ab hac eripit, eo qui illā præstificauit, est auxilio benignior & excelsior: nisi indignū aliquid diximus, prophetæ ad quantes martyre: sunt enim ambo vnus & eiusdē Christi Dei, & ab eo iussi sunt ambo facere, quæ fecerunt. Pergat autē nostra oratio, sequēs ea, quæ prius dicta sunt.

Postq̄ ergò hæc sic audiuit Patriarcha, admiratione plenus & lætitia, surrexit, & Christi populū congregauit, martyrisq; Christi aduentum, & quodnam ferendū significārit auxiliū, apertè narrauit omnibus: & cū fecisset, vt sanctus statuerat, seruauit illasum gregē Christi. Peracta autē hebdomada, cū inutile fuisse machinationem, & successu caruisse insidias accepit Iulianus, apertè quidè & summè victus, è foro quidè extulit ea, quæ erant polluta: proponi verò iussit ea, quæ cōsueuerant. Quamobrem cū venisset sabbatū, intellexissent autē Christiani irritam fuisse machinationē furiosū Iuliani, hymnum gratiarum actionis glorioso martyri Theodoro exhibentes, lætū & splendidū festum ei celebrarunt: frumentumq; coquentes, & pauperibus distribuentes, fecerunt eorū salutem omnibus manifestam. Singulis itaq; annis ab eo tēpore vsq; in hodiernum diem, miraculi in clyti martyris memoriā piè fidelibus peragēdam reliquere. Hoc est, quod à nobis nunc peragitur & celebratur miraculum. Talis fuit acerrima gloriosi martyris in nos defensio, & impiarū impij Tyranni insidiarū deletio.

Sed quis reuerā pro dignitate laudat Dei nostri bonitatem, qui ex faucibus ipsius diaboli homines, qui tūc erant, extraxit vno momēto, nempe admirabili & præclaro aduentu venerādi martyris Theodori? quinetiā nos quoq; quotidie, qui nostra negligentia diabolo pdimur, conseruat, & eripit ex illius faucibus. Hęc ergò cū sciamus, ô dilecti, ipsi quoque aliquid cōferamus Deo, qui donat talia. Quid autem offeramus aliud, nisi elemosynam? Nulla enim re ex omnibus æquè, ac ea, solet Deus delectari maxime, cū ipsum tempus pulcherrimè nos ad hoc adhortatur. Est enim ieiunij tēpus, & sancti ieiunij, in quo est purificatio animæ & corporis ijs, qui id verè exercēt, per copiosā misericordię elargitionem. Quinetiā ad intemperatū Christi perpeffionum per ipsum inducti recordationē nos purgemus, non solum à cibo & potu, sed etiā ab omni tetra inquinamento: periurio, inquā, detractione, mendacio, inimicitijs, intemperantia, & quæ est omnium malorū prima & vltima, auaritia. Ab his enim alienatio, est præclara purgatio, & ieiunium verum & nulli affine reprehēfioni. Ante hæc autē, & cum his, & post hæc faciamus elemosynam, quæ reuerā non ad tertiu cælum, sed ad ipsum cælorū effectorem nos deducit: elemosynam, quæ est tanquā curus igneus,

S. Theodorus apparet patriarchæ.

Cap. 8. Iona 3.

Prophecia S. Martyris Theodori.

Impij Apostata conatus diuinitus prohibentur.

Festum S. Theodori.

Cap. 9.

Elemosyna Deo gratissima.

Elemosynæ vis & efficacia.

UR IUS
 1000
 RVIII
 5

igneus, & quæ è terris supra cælum extollit, quos acceperit. Cum his nostrum quidem præclarum & Deo acceptum fiet ieiunium; tanquam suffitus verò dirigetur preces.

Cap. 10.

Nec mihi dixeris quatruiduana, aut sex dierum ieiunia. Nam sunt quidem hæc quoque pulchra, & Deo accepta ieiunia, & auertit animi perturbationes. Sed ut absque spiritu & inutile & inefficax nostrum corpus, ita etiam absque eleemosyna vanum erit nobis ieiunium. Vnde hoc autem? Ex ipsis scripturis ostendemus. Dicit enim: Eleemosyna & fides nē tibi deficiat. Et rursus: Ante quem ambulabāt misericordia & veritas. Et alibi: Misericordiā volo, & non sacrificium. & Qui miseretur pauperis, Deo foeneratur. Ut autem in præsentia plurima prætermittam, exemplo vel potius re ipsa vobis ostendā excellentem dignitatē eleemosynæ. Si enim crastino die veneris, vultu quidem pallidus & deorsum intuens, & afferens omnia euidencia argumenta ieiunii, ad te verò accedat examen pauperum, fame & siti confectum, & frigore concretum, à te supplicibus vocibus petēs misericordiam, à te autē inane recesserit, nullam accipiens inopiæ suæ consolationē: dic, quid nā deceterò tibi tuū reputabitur ieiunium? num solum maceratio corporis, quæ ei, qui ipsam exercet, nullam afferit utilitatem?

Cap. 11.

Prætextus
corū, qui no-
lunt præsta-
re eleemo-
synam.

Refellitur.

Refellitur.

Vna omni-
bus est di-
gnitas ado-
pitionis &
regenerati-
onis.

Cap. 12.
Durtia auar-
orum casti-
gatur.

Luc. 16.

Ibidem.

Pfal. 117.
Omnia præ-
tereunt, elec-
mosyna au-
tem manet
in seculum

Sed mihi dices, quicumque sis, qui hæc dicis. Scio enim frigidæ vestras dilationes & inanes prætextus. Sunt mihi multi liberi, vxoris curam gero, famulorum, famularum. Vtinam sufficiam ad eis suppeditanda, quæ sunt necessaria: tantum abest, ut possim suppeditare hominibus pigris & ociosis: qui reuerà non volentes laborare, arte voluntariam sibi adificiunt paupertatem. Præterea autem vulgò quoque tritum in dicitur prouerbium, primam vocans mercedem eam, quæ datur suis. Quid tu, rogo, in peccatis prætextis excusationes? Propterea quòd te Deus fecit patrem liberorum, & te familiæ dominum constituit, debes agere gratias, & implere eius præcepta, miserendo egenorum, qui sunt eiusdem generis. Contrà autem ex beneficio sumis occasionem durtiæ & inhumanitatis: nec hoc solum, sed eos etiam, quibus nihil inquam suppeditasti, insectaris probris & maledictis. Quid facimus, o homines? reueremur, si nihil aliud, vel ipsam naturam. similem enim habemus naturam & animam pauperes & diuites, & ab vno opifice sumus omnes effici: estque vna nostra dignitas ad opitionis & regenerationis, etiamsi nescio quomodo instabilis huius vitæ motus, imparēs ad victū facultates distribuit hominibus: & quod est maximum, ab vno iudice iudicabimur, & ad idē tribunal sistemur. Hæc ergo cum sciamus omnes, quando stat hic dies festus, emamus nostræ salutis viaticū per eleemosynam, & studeamus habere defensores, & non accusatores apud illud tribunal pauperes. Videamus Dominum, qui in omnes obtinet imperium, & omnes superat, quem admodum quotidiè à nobis ad iram prouocatus & iniuria affectus, nō odit, nō auerfatur: sed à nobis rogatus, statim præbet id, quod est vtile. Et Deus quidē sic, & hæc Deus, cui supplicanti grati famulatur. Nos autem eum, qui est eiusdem generis, qui nos nunquam ad iram prouocauit, immò verò qui suos vocat dominos, & quæ sunt huiusmodi, ut attrahat ad misericordiam, despiciamus, & aures obstruimus, ut aspis ad incartationes. Et quomodo sunt hæc benignitatis aut misericordiæ? immò verò contrà sunt maxime crudelitatis. Bonus est Deus, quòd hunc aërem, quem spiramus, & fluentia aquarum, & lucem solis, ex æquo abundè suppeditauit omnibus, diuitibus & pauperibus. Nullus enim pauper liberè vllum aërem hausisset, aut hanc lucem percepisset: sed prius, quam exiissent ex vtero, arrepti fuissent miseri, si ad se precio emptam attraxissent respirationem, quòd in iugera & modos, quomodo terræ & mare, hæc diuites diuisissent. O durtiam, o crudelitatem: quòd viuant pauperes, propemodum ægrè ferimus. Nequaquam hoc faciamus, o amici & fratres, neque propter immisericordiam amandemus pauperem Lazarum, nē nos sicut diuitem ipse illinc ostendat: neque eius manum, quæ tota nobis modò porrecta est ad misericordiam, auersemur, nē illinc rogemus vel summum eius digitum, & eum non assequamur. Nē inuideamus saltem superuacancorū particeps accipere pauperes, nē audiamus, Recepistis bona vestra in vita vestra. Omnia peribunt, omnia prætereunt: eleemosyna autem manet in seculum. Dispersit enim, inquit, dedit pauperibus: iustitia eius manet in seculū seculi. In hanc vitam nihil nobiscum attulimus: Deus nobis omnia est largitus. Largiamur ipsi quoque egentibus etiamsi sint Dei, tamen tanquam nostra sint, ipse nobis reddit mercedem. Et si quis quidem ex nostris amicis aut proceribus iussit nos non solum pecunias, sed etiam vitam propriam despiciere propter illius amorem, quàm prompto & alacri animo agrediamur eius iussum exequi, & re ipsa, si fieri potest, id effectum reddere, dici non potest.

potest. Ipso autem vniuersorum Deo, & non alio, apertè clamante in Euangelijs, Quod fecistis vni horum fratrum meorum minimorum, mihi fecistis, contemnimus & despiciamus. Respiciamus: videamus quàm sit leue & facile præceptum. Ex superuacaneis & inutilibus, & hîc & illic dispersis rebus nostris, clamat, vt regnû cælorum comparemus, & nolumus. O quantum lugebimus, quando volentes nihil omnino poterimus.

Sed mihi, inquit, rerum necessariarum ne satis quidè suppetit. Quid dicis? Ne frigidæ quidem aquæ poculum dare potes petenti? & nec sermonem quidè benignum? Et quonam modo possunt hæc esse rationi consentanea? Et pro his, (ô miraculum & clementiam) si dantur pauperibus bono & non nimis curioso animo, pollicitus est Deus se esse nobis daturum regnum cælorum. Hæc ergò omnia scientes, ô dilecti, cum ieiunio iungamus misericordiam, qua tanquàm pennis anima nostra è terra in cælum extollitur. Erciunio quidem nos liberante ab animi perturbationibus, elemosyna autem æternam vitam conciliante, nulla in re deficientes, simul cum Christo sponso ingrediamur. Hæc quidem satis superque dicta sunt misericordibus: duris verò id totum ne syllaba quidem esse videbitur.

Nos autem martyrem laudemus ijs, quas par est, laudibus, & miraculi semper recentem memoriam in nobis circumferentes, glorioso martyri fideliter exclamemus: O splendor martyrum, & decus sanctorum. O verè Dei donum. O custos & inuisibilis defensor fidelium, nè obliuiscaris nostræ paupertatis & humilitatis: sed semper pro nobis intercedere nè te pigeat, ô vir in primis admirande: nec nos, qui quotidie ab animarum nostrarum, qui cadit in intelligentiam, Iuliano, nempe qui & tunc & nunc est author mali, inimico oppugnamur, despicias ô vir maxime venerande. Te enim etiam post mortè credimus viuere, vt Dominus dixit, dicens: Qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, viuet. Tu autem, qui non solum credidisti, sed etiam pro ipso es mortuus, ô merito laudande martyr, in Deo viuis vita, in quam non cadit senium, & quæ non terminatur. Vt qui ergo in Christo viuas, & stes prope eum, redde eum tuis precibus propitium tuis famulis: vt per te liberati ab ijs, quæ hîc sunt, molestijs, quæ illic sunt bona, consequamur gratia & benignitate Domini nostri Iesu Christi: Cui gloria & potentia nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

LIBELLVS ATHANASII EPISCOPI ALEXANDRINI, DE PASSIONE IMAGINIS DOMINI NOSTRI

Iesu Christi, in Beryto vrbe Syriae crucifixæ: qui in septima Synodo œcumenica Actione 4. vnde nos eum descripsimus, citatur, & Athanasio tribuitur: quod non parum facit ad libelli auctoritatem.

EVATE oculos intellectûs vestri, nouum hoc spectaculum contemplantini, inspice in Dei immensum hoc miraculum, date ei gloriam, illius inexplicabilem erga homines amorem, illiusque dispensationis magnitudinem considerate, lachrymas cum lætitia fundite. Apud Deum nihil nouum. Deus enim existens, cuncta potest. Quod autem in diebus nostris & nostri causa factum est, corda omnia quæcunque audient, in stuporem ducet. Stupuit cælum propter talia ausa. Abyssus conturbata nimis est. Sol, luna, & reliqua sidera obtenebrata sunt ob tale facinus. Rursus autem lætata sunt ob id, quod circa se Deus dispensauit. Cunctæ cælorum virtutes, audite, & stupefcite in eo, quod factum est in diebus nostris. Intelligentes, intelligite: inclinate aures vestras, vt ex corde audiatis.

Berytus ciuitas est in finibus Tyri & Sidonis sita, vestigalis aurè Antiochiensibus. In hac ciuitate cum Iudæorum natio frequens esset, contigit vt prope synagogam, quam illic amplam habet, quidam è Christianorum numero domicilium à quodam conductum habitaret. Hic ex aduerso lectuli, imaginem Iesu Christi Domini nostri fixerat. erat hæc sanè veneranda, quod integram Christi Domini proportionē exprimeret. Contigit autem non ita diu post id temporis, Christiano mansionē aliquanto amplioem quarere: neq; id omninò fortuito factum est, sed ex diuina dispensatione, quæ

Matt. 25. Cap. 13. Etiam pauperum vt possint praeferre elemosynam. Matt. 10. Misericordia ieiunio iungenda. Matt. 25.

Cap. 14. Inuocat sanctum martyrem.

Iohan. 11. Sancti viuunt in Deo.

Nouemb. 9.

Apud Deum nihil nouum.

Cap. 1. Berytus ciuitas.

Antiquissima Christi imago.

UR IUS
gter
daber
RVIII
5